Należytość pocztowa uiszczona ryczałtem. Cena 25 groszy

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Sjonistycznej w Tarnowie

PRENUMERATA:

Miesięcznie	Zł 1·10
Kwartalnie	Zł 3·30
Półrocznie	Zł 6·60
Rocznie	Zł 13·20
Prenumerata zagraniczna miesięcznie	Zł 1·50

Konto P. K. O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 po południu

Rękopisów nie zwraca się

OGŁOSZENIA:

Strona	Zł 200·—
1/2 strony	Zł 100·—
1/4 „	Zł 60·—
1/8 „	Zł 30·—
1/16 „	Zł 15·—
1/32 „	Zł 8·—
Przed tekstem 100 proc. drożej	Drobne za słowo 30 gr

Rok VIII Tarnów, piątek dnia 1 listopada 1935 r. Nr. 43

Staraniem kom. opieki nad żyd. org. skaut. „Hanoar Hacijoni" w Tarnowie odbędzie się w niedzielę 3 listopada 1935

uroczyste poświęcenie sztandaru gniazda „HANOAR HACIJONI" w Tarnowie

P R O G R A M:

Godzina 9·30 rano:

Uroczyste nabożeństwo

w Templum, ul. św. Anny

Modły odprawi p. Weinberg z udziałem chóru pod batutą p. prof. Weissa
Kazanie wygłosi rabin Dr Mojżesz Weissmann

Godzina 2 popołudniu:

Poświęcenie sztandaru

na boisku Ż. T. G. S. „Samson", ul. Gen. Bema, a w razie niepogody w sali „Astorja", ul. Goldhamera 3

Przemówienie Dra Mandla, prezesa opieki gniazda
Przemówienie Joachima Neigera, członka A. C.
Przemówienie członka Komendy Naczelnej „Hanoar Hacijoni"
Wręczenie sztandaru i zaprzysiężenie
Wbijanie gwoździ do tarczy pamiątkowej
Popisy skautowe szichwy III „Hanoar Hacijoni"

Godzina 7·30 wieczorem:

Uroczysta akademja

w sali lustrzanej Kasy Oszczędności

Przemówienie Dra Chometa, prez. kom. lok. org. sjon. w Tarnowie

Przemówienie Dra I. SCHWARZBARTA

prezesa świat. związku ogólnych sjonistów, wiceprezesa A. C.

Przemówienie członka Komendy Naczelnej „Hanoar Hacijoni"

Idą młodzi...

(Z okazji uroczystości poświęcenia sztandaru „Hanoar Hacijoni")

Zagadnienie młodzieży w ogólnym sjonizmie ma znaczenie decydujące dla przyszłości i misji ogólnego sjonizmu. Młodzież ogólno-sjonistyczna to jedyna wielka szansa ogólnego sjonizmu.

Jesteśmy ruchem narodowym, a nie klasowym. Nasze postulaty ogólno-narodowe w wielkim procesie realizacji sjonizmu opierają się na przesłankach państwowo-twórczych, wolnych od wszelkich tendencyj wysuwania na pierwszy plan interesów grupowych czy stanowych. Nie przeczymy, że istnieją w społeczności naszej klasy, że istnieją różnice klasowe, że są interesy poszczególnych grup, ale w odbudowie Palestyny podkreślamy konieczność chalucjut, tj. bezwzględne oddanie się sprawie bez reszty, bez zastrzeżeń. Żądamy chalucjut dla wszystkich warstw, biorących udział w dziele odbudowy Erec. Bo budujemy i pracujemy dla całego narodu. „Tylko ten ma prawo i godnym jest wielkiego imienia sjonisty — jak to określił Ben Gurion w swej wielkiej mowie na ostatnim kongresie sjonistycznym w Lucernie — kto głęboko wierzy w realizację sjonizmu, kto ma żelazną wolę do realizacji i kto bezwzględnie oddany jest tej realizacji, kto wszystko co posiada i siebie samego oddaje w służbie dla tej realizacji".

Czy nasza młodzież z „Hanoar Hacijoni" ma prawo do tego wielkiego imienia sjonisty? Znamy ją z codziennej pracy sjonistycznej. Znamy rezultaty wysiłków tej młodzieży w jej organizacjach. Widzimy młodzież ogólno-sjonistyczną w Erec Israel, jak poprzez klęski i zwycięstwa zdąża konsekwentnie do swego celu — do zdobycia ziemi dla narodu żydowskiego, do wzmocnienia fundamentów państwa żydowskiego w Erec Israel.

A kto wie, jak ciężko jest budować kibuc ogólno-sjonistyczny w Palestynie, na ile trudności i przeciwieństw natrafiają nasi młodzi pionierzy, gdy chcą budować i pracować i zachować zarazem wierność światopoglądowi ogólno-sjonistycznemu — ten zrozumie, ile trzeba wytrwałości, ile oddania siebie samego i wszystkiego, co się posiada, by się nie załamać i nie zboczyć z raz obranej drogi.

Chalucjut — to dla młodzieży z Hanoar Hacijoni nie frazes rozdęty do szumnego hasła. Chalucjut — to dla tej młodzieży głębokie odczucie i przeżycie, które wynika z wewnętrznego związku tej młodzieży z żydostwem i jej stosunku do sjonizmu.

Ogólny sjonizm, choć jeszcze nie skonsolidowany spełni swą misję w ruchu sjonistycznym. Bo idą młodzi, idą pionierzy do Erec i wcielają w czyn hasła podporządkowania interesów klasowych interesom narodu. Na tym ważnym odcinku realizacji ogólnego sjonizmu, zajmowanym chlubnie przez całą młodzież ogólno-sjonistyczną, poważne miejsce zajmują nasi młodzi towarzysze z Hanoar Hacijoni. Trudami, ofiarami swemi starają się przestawić psychikę w społeczeństwie sjonistycznem, rozdzielonem pod aspektem zróżniczkowania klasowego.

Młodzież z Hanoar Hacijoni toruje drogę stamsjonizmowi, konfrontuje światopogląd ogólno-sjonistyczny z rzeczywistością palestyńską, która w perspektywie dotychczasowych wyników pracy sjonistycznej potwierdza w zupełności słuszność naszych założeń ideowych.

Dlatego należy młodzież z Hanoar Hacijoni do awangardy ogólnego sjonizmu. Dlatego możemy tej naszej młodzieży, tym naszym realizatorom ogólnego sjonizmu ze spokojnem sumieniem wręczyć sztandar biało-niebieski — symbol wolności i wyzwolenia narodu żydowskiego.

Wręczając młodzieży z Hanoar Hacijoni ten sztandar — wiemy, że w pewne oddajemy go ręce. Idą młodzi, by złożyć przysięgę na wierność sztandarowi biało-niebieskiemu. I w takiej chwili utwierdza się w sercach naszych wiara, że pod tym sztandarem zwyciężymy.

Dr A. Chomet

Pięć lat Tymczasowych Zarządów w kahale tarnowskim

II.

Tymczasowy Zarząd kahalny powołany dla „załatwienia czynności niecierpiących zwłoki" nie próżnował. Nie poprzestał na usuwaniu obrazów „sjonistycznych".

„Spalić bibljotekę ludową"

Dnia 12 maja 1931, odbyło się posiedzenie Tymczasowego Zarządu Gminy żydowskiej w Tarnowie, na którem załatwiono sprawę rozdziału subwencyj kahalnych. Zadecydowano na tem posiedzeniu, by szkoła ludowa „Safa Berura", freblówka, gimnazjum „Safa Berura", czytelnia i bibljoteka nie otrzymały subwencji. Przewodniczący Tymczasowego Zarządu uzasadnił uchwałę tą argumentem, że „szkoły żydowskie psują harmonję między społeczeństwem polskiem a żydowskiem". Natomiast inny tymczasowy zarządca, reprezentant Agudy, obecny radny miejski, zwalczając na tem posiedzeniu wniosek o udzielenie subwencji bibljotece „Safa Berura" — naprowadził, że trzeba bibljotekę tą spalić.

Pisaliśmy wówczas na tem miejscu po tem hańbiącem posiedzeniu Tymczasowego Zarządu kahalnego z p. Dr Silbigierem na czele: „Palić bibljoteki! oto oblicze dzisiejszego Zarządu Tymczasowego! Nie popierać szkolnictwa żydowskiego i hebrajskiego, bo tam żyje język naszych ojców, tam bije tętno życia żydowskiego, tam wychowuje się i krystalizuje dusza dziecka żydowskiego i gotuje się do nowego życia, tam dziecko żydowskie, wychowane na łonie rodzimej kultury naszej, tam większe ma zrozumienie dla kultury polskiej, z którą zapoznaje się obszernie i szczegółowo".

Bagno kahalne

I tak coraz bardziej pogłębiało się bagienko kahalne. Przyjęto na etat Gminy żydowskiej „magida" — kaznodzieję, który za 100 zł. miesięcznie miał popularyzować poglądy moralne i tłumaczyć „czynności niecierpiące zwłoki", dokonywane przez Tymczasowy Zarząd. Z bagienka powstało bagno. Brudne, cuchnące. Wzrosło niezadowolenie ludności żydowskiej, która nie mogła rozumieć, dlaczego rozwiązano poprzedni Zarząd i Radę kahalną. Tymczasowy Zarząd kahalny widząc skutki swej gospodarki, która doprowadziła do tego, że kasa kahalna zaczęła świecić pustkami — wydał sprawozdanie, chcąc zrzucić z siebie odpowiedzialność i przerzucić ją na poprzedni zarząd.

Bardzo często i obecny Tymczasowy Zarząd przechwala się, że długi kahalne pochodzą z czasów rządów sjonistycznych w kahale. Przytoczymy przeto kilka cyfr które wykażą, kto zabagnił gospodarkę Gminy żydowskiej w Tarnowie.

Otóż przy objęciu Tymczasowego Zarządu kahalnego w r. 1931 odebrał p. Dr. Silbiger kwotę 11.956 zł we formie książeczki wkładowej Kasy Oszczędności miasta Tarnowa, opiewającej na 1.344 dolarów 56 cent. amer. a prócz tego także i bon spadkobierców błp. Rappaporta, na który p. Dr Silbiger zainkasował dla Gminy 1000 zł — tak, że faktycznie objął Dr Silbiger w chwili oddania mu kasy kahalnej około 13.000 zł. Co się stało z tą kwotą? Wydano ją na „czynności nie cierpiące zwłoki". Dawny Zarząd zaciągnął w Kasie Oszczędności pożyczkę w kwocie 8000 dolarów. Tę kwotę zużyto na cele inwestycyjne. Na zapłatę placu zakupionego na rzecz Gminy wyznaniowej zużyto 32.000 zł, na urządzenie rurociągu dla łaźni żydowskiej wydano około 10 000 zł — i tylko dzięki przezorności i staraniom p. Dr Ehrenfreunda, Dr. Spanna i jegoż towarzyszy zasiadających w Zarządzie kahalnym udało się uzyskać tę pożyczkę na inwestycje, które wyłącznie czynią zadość potrzebom religijnym, przyczem z tej kwoty wydał Zarząd ówczesny także kwotę 5000 zł na wymurowanie nowego pieca w łaźni żydowskiej, oraz na częściowe pokrycie nową blachą dachu nad łaźnią żydowską, przyczem na pokrycie procentów i rat kapitałowych, płatnych w czasie aż do ustąpienia dawnego Zarządu wydano kwotę 2.649 zł 20 gr i 7.380 zł a nadto 1000 zł na koszta połączone z zaciągnięciem pożyczki. To wszystko uczyniono za czasów Zarządu „sjonistycznego".

Faktycznie gospodarka kahalna przed wprowadzeniem Tymczasowego Zarządu była wzorowa. Według sprawozdania wydanego przez Tymczasowy Zarząd kahalny w r. 1931, długi Żyd. Gminy w Tarnowie wynosiły wówczas 100.000 zł. w tej kwocie mieści się dług hipoteczny długoterminowy zaciągnięty na cele inwestycyjne i na takie cele wydany w kwocie 8000 dol tj. 71.200 zł. Ale i ta kwota nie stanowiła wcale pozostawionego przez dawny Zarząd kahalny długu, skoro w powyższem sprawozdaniu komisarycznego Zarządu kahalnego czytaliśmy, że w tej kwocie mieszczą się już i rachunki bieżące z czasu rządów komisarskich — a rachunki te za czas od mniej więcej lutego 1931 do maja 1931 wyniosły już 16.000 zł. Tak więc dług, jaki dawny „sjonistyczny" Zarząd kahału pozostawił po 10-ciu latach owocnej pracy wśród ciężkich warunków i stosunków i to już po wydaniu dziesiątek tysięcy na różnego rodzaju inwestycje, na remont budynków i cmentarza i na różnego rodzaju subwencje dla instytucyj filantropijnych i społecznych — wynosił zaledwie 13.000 zł — przyczem na pokrycie tych 13.000 zł. pozostawił ten „sjonistyczny" Zarząd wymierzone a nieściągnięte podatki w ogólnej kwocie około 60.000 zł.

Tak wyglądała gospodarka kahalna za czasów p. Dr Ehrenfreunda, Dr Spanna i Wolfa Götzlera.

Gospodarka zaś Tymczasowych Zarządów kahalnych doprowadziła Żydowską Gminę Wyznaniową w Tarnowie do upadku i ruiny. Już pierwsze miesiące rządów p. Dr Silbigera w kahale zabagniły stosunki w Gminie żydowskiej. „Tymczasowi zarządcy" nie mogli żyć w zgodzie. Skończyły się miodowe miesiące Tymczasowego Zarządu kahalnego, powołanego do załatwiania „czynności nie cierpiących zwłoki". Rozpoczął się okres intryg i donosów. Lecz o tem następnym razem. (—)

Jubileusz 60-lecia stowarzyszenia „Jad Charuzim" w Tarnowie

Stowarzyszenie rzemieślników żydowskich „Jad Charuzim" w Tarnowie obchodzi w bieżącym roku rzadki jubileusz 60-lecia swego istnienia. W roku 1875 bowiem mała grupa ludzi, do której należeli również błp. Gerszon Mütz. Sisel Herbst, Leib Bardach i Ber Schiff, uznając konieczność istnienia na terenie Tarnowa związku rzemieślników dla wzajemnej pomocy, założyła wówczas stow. „Jad Charuzim".

Z początku działalność tego stowarzyszenia była tylko charytatywną. Udzielano pomocy podupadłym lub chorym członkom, roztaczano opiekę nad wdowami i sierotami po zmarłych członkach itd. Później jednak, a w szczególności po wojnie, stowarzyszenie to zamieniło się w organizację zawodową rzemieślników żydowskich, która wraz ze swemi bratniemi organizacjami na terenie całego Państwa, walczy o polepszenie doli rzemieślnika żydowskiego.

W ciągu długiego okresu swego istnienia „Jad Charuzim" w Tarnowie dużo już zdziałało dla dobra rzemieślnika żydowskiego. Wystarczy tylko wspomnieć o konsumach w czasie braków aprowizacyjnych, poradach prawnych w związku z legalizacją setek warsztatów pracy, interwencjach w sprawach podatkowych, akcjach macowych na święta, akcjach węglowych na zimę, oraz pomocy finansowej dla wdów i sierót po zmarłych członkach, przyczem należy podkreślić, że swój rozkwit „Jad Charuzim" zawdzięcza w wielkiej mierze swojemu prezesowi p. Hutterowi, który cieszy się wielką i zasłużoną popularnością wśród wszystkich rzemieślników.

W obliczu wielkiej nędzy, w której znajdują się obecnie rzemieślnicy żydowscy, „Jad Charuzim" czekają wielkie zadania. Z okazji jubileuszu 60-lecia swego istnienia życzymy pożytecznemu temu stowarzyszeniu, by w tych krytycznych czasach stało na wysokości zadania i by nadal działało dla dobra żydowskiego stanu rzemieślniczego.

* *
*

Uroczystości jubileuszowe odbyły się w niedzielę 27 bm. i rozpoczęły się uroczystem nabożeństwem w Templum. Modły odprawił kantor p. Weinberg wraz z chórem przy akompaniamencie organów. Kazanie wygłosił rabin Dr Weissman, zaś prezes p. Hutter złożył hołd następującym zmarłym członkom stowarzyszenia.

Błp. członkowie założyciele: Arzt Szymon Leib, Herbst Süssel, Schiff Berl, Wand Jakób, Rosenfeld Leib, Mütz Gerszon, Dawid Morche, Weltsch Abraham Jicchak, Kornmehl Awigdor, Bierer Majer, Mallinger Hersz, Bluttman Jicchak, Gastwirth Mordche Dawid, Schwarz Mendel, Bardach Leib, Wymisner Mojżesz, Fischel Pinkas, Gertler Leibisz, Kukuk Samuel, Fisch Hersz, Frei Mates, Landau Berl, Siegler Eizig, Langer Motel, Moses Szabse, Kant Mechel, Schram Benjamin, Sturm Mojżesz, Feitel Jakób, Abramowicz Psachje, Hönig Izak, Simche Heinrich, Band Mojżesz, Bieberberg Józef Juda, Salat Szaje, Brand Hersz, Wolf Sische, Brodawski Herz Leizer, Wohlmuth Naftali, Woźnicer Szaje, Sachwald Hirsz, Feiwel Mojżesz, Maschler Berisz, Siódmak Samuel, Kleiner Salamon, Neuman Leib, Westreich Abraham, Plachte Abraham, Haber Salomon Mendel, Kant Jakób, Wand Mordche Dawid.

Członkowie zarządu: Nath Samuel Eizik, Nath Zygmunt, Lauber Wilhelm, Kraus Ozjas, Polanecki Abr., Lichtinger Herzl, Weit Szymon, Bleiweis Chune, Bursztin Abr., Brand Hersz, Rauch Aron, Fenichel Henryk, Strohbinger Zygmunt, Kleinhändler Izydor, Rein Elias, Neuman Leib, Plattner Józef, Teitelbaum Jakób. Holzman Kalman.

Członkowie zwyczajni: Bloch Szmaje, Bleiweis Hersz, Leser Markus, Lauber Perec, Fenichel Chaskel, Bier Jakób, Riehmer Naftali, Landman Arie, Klahr Samuel, Koch Abraham, Koch Dawid, Engländer Hersz, Ehrlich Fischel, Owider Manes, Reich Chiel, Izrael Kalman, Izrael Szlojme, Bender Szymom, Fenichel Naftali, Tuchscherer Guttman, Hammer Naftali, Führer Leibisz, Goldman Salamon, Schlüssel Jakób, Schüssler Mojżesz, Neubort Markus, Chrobak Dawid, Spielvogel Hersz, Izrael Abraham, Schwarz Naftali, Roth Mordche, Fenichel Selig, Klaubauf Leib, Hiesiger Fischel, Rubin Samuel, Haller Dawid, Schwarz Chaim Chaskel, Batist Mordche, Ellend Jakób, Linzer Dawid, Klotz Mojżesz, Spanier Szmul Chaskel, Leder Józef, Beer Izak, Braw Peretz, Blauner Peretz, Tellerman Abr., Burg Izak, Haut Sane, Kleinhändler Dawid, Merl Chaim, Sprei Mendel, Ingber Naftali, Trompeter Mordche, Grünfeld Feliks, Kalfus Icek, Grünfeld Iser, Bobke Jakób, Leibel Herman, Gottlieb Jakób, Redler Feiwel, Nath Mojżesz, Blecheisen Mojżesz, Leber Hersz Leib, Getz Naftali, Wasserman Hersz Leser, Sturm Mates, Apfel Izak, Winogrod Jakób, Münz Józef, Gwiazda Chaim Leib, Resenberg Dawid, Aberbach Hersz, Beitisch Simche, Ehrlich Mojżesz, Kammer Jakób, Beer Jakób, Lieberfreund Isak, Süss Mordche, Grünberg Jonas, Osterweil Moses, Siegler Salamon, Kerner H. Salamon, Teitelbaum Benzion, Batist Moses Leib, Rand Józef, Wasserstein Pinkas, Kupferman Uszer, Semmel Mendel, Perlmutter Aron, Tisch Teodor, Guttenberg Józef, Rawner Edward, Lateiner Isak, Bieber Feiwel, Damm Lazar, Redler Mendel, Reiss A. Josef, Haar Salamon, Laszkowitz Ozias, Sroka Majer, Gewelber Jakób, Spiegel Joel, Grabkowicz Moniu, Moses Alter, Moses Aron Feiwel, Goldberg Eisig, Nath Nusen, Bierer Pinkas, Spanier Benzion, Goldberg Leib, Langdorf Chanine, Schreck Moses Getzel, Lieber Abraham, Anker Józef, Halbkram Salamon, Popiol Abraham, Laub Leibisz, Rothkopf Berl, Meth Leibisz, Meth Salamon, Blumner Szymon, Izrael Szymke, Küchel Chaim, Izak, Szymon, Gross Leib, Flaumenhaft Kalman, Herbst Szlojme Salmen, Fenichel Sender, Zucker Jakób, Tesser Jonas, Gross Szymon, Laub Mendel, Freund Moses, Topiol Moses Wolf, Nichtern Mojżesz, Kampf Natal, Trieber Moses.

Nabożeństwo zakończyło się odśpiewaniem hymnu państwowego i Hatikwy.

Popołudniu odbyła się uroczysta akademja w sali „Astorja" przy udziale przedstawicieli władz państwowych, zarządu miejskiego, Izby rękodzielniczej w Krakowie, centralnego związku rzemieślników żydowskich w Krakowie, organizacji sjonistycznej, Mizrachi i wielu innych instytucyj społecznych, oraz licznej publiczności.

Zagaił prezes „Jad Charuzim" p. Hutter, który w krótkim zarysie przedstawił dzieje stowarzyszenia „Jad Charuzim". Następnie złożyli życzenia pp.: Fischer imieniem centralnego związku rzemieślników żydowskich w Krakowie, J. Neiger imieniem organizacji sjonistycznej w Tarnowie, radca Goldfarb imieniem Izby rzemieślniczej w Krakowie, ławnik J. Grzyb imieniem zarządu miejskiego, Ch. Fessel — Mizrachi, Dr Merz — żyd. szkoły zawodowej, M. Spielman — rewizjonistów.

Po referacie p. Dra Hermana Mützа o historji stowarzyszenia „Jad Charuzim", p. Hutter odczytał telegramy i pisma gratulacyjne, które nadeszły od Izby Rzemieślniczej w Krakowie, Dra Jahody Żołtowskiego, Eustachego Gärtnera, b. członka zarządu Salomona Chometa, stowarzyszeń „Jad Charuzim w Bielsku, Przemyślu, Buczaczu, Chrzanowie i Lwowie, poczem nastąpiły wpisy do księgi pamiątkowej.

Po części oficjalnej odbyła się herbatka, w toku której wygłosili przemówienia pp. Spiller, Grzyb, Hutter, Fischer, Goldfarb, Steinberg z Krakowa, prezes honorowy Herman Kleinhändler, Ginger, Goldwasser i Rosenberg, którzy omówili cały szereg spraw wewnętrznych „Jad Charuzim". v.

Poświęcenie sztandaru Hanoar Hacijoni

Poświęcamy to, co już samo przez się jest świętem — symbol naszej idei. Tak wielkie są te słowa, takie w istocie swojej niecodzienne, a przytem tak prawie codzień nadużywane, że się boimy; a nuż powiedzą frazes tak, jak wiele innych, słowo puste. A dla nas to przecież więcej niż słowo. A kiedy mówimy, że chorąży, wymawiając kilka utartych słów przy przyjęciu sztandaru, przysięga na wierność idei — wierzymy w to, a jeśli mówimy, że przysięga nietylko we własnem imieniu, ale w imieniu tych wszystkich, których jest przedstawicielem — prawdę mówimy. Bo kto z nas przysięgi nie dotrzyma, odpadnie od reszty, kto wie, może zdrajcą się go przezwie. A potrzebna nam ta wiara, tak silna, tak żarliwa, że dla przypatrującego się z bliska wprost niewiarygodna. Potrzebna nam, bo wiemy, że niejedną klęskę mamy za sobą. Może my jako organizacja nie, i może inne organizacje nie; ale młodzież ogólno-sjońska jako całość — musimy sobie to powiedzieć — nie spełniła dotychczas tego, co spełnić chciała. Nie wpłynęła młodzież na organizację ogólno-sjonistyczną, podporządkowała się jej we wszystkiem, rezygnowała z haseł, którym chciała drogę w organizacji sjonistycznej utorować. Nie zdołała wpłynąć na utrzymanie jedności, bo nie zdołała utrzymać jedności wśród siebie samej.

I mimo klęski trzeba iść naprzód, podjąć hasła i walczyć o nie. Do tego trzeba wiary niezwykłej, wiary niezłomnej, wiary młodzieńczej — i woli.

Mamy wiarę i mamy wolę. Nietylko tę oderwaną. Myśmy naszą wolę zmienili w konkretną siłę. W szeregi i rzędy ją ustawiliśmy, w mundury skautowe ubrali, równym krokiem i czwórkami maszeruje miarowo, spokojnie, systematycznie. W wiedzę wyposażyliśmy ją — o Żydach, żydostwie i Palestynie, ale też i o świecie całym, „narodach świata" i o ich problemach świadomie, a nawet uczono: idzie naprzód, spokojnie, systematycznie. Lecz ta sama wola potrafi się też buntować, jeśli zobaczy, że się ją źle prowadzi, jeśli się jej miast walki o ideę da tylko politykę, rozsadzi mury, któreby się dla niej mogły stać granicami ciasnego horyzontu.

Uzbrojeni więc — idziemy naprzód. Prowadzi nas świadomość konieczności naszej pracy i naszych wysiłków, prowadzi nas wiara w przyszłość; prowadzi nas nasz biało-niebieski sztandar.

ejcz — Hanoar Hacijoni

* * *

W ramach uroczystości poświęcenia sztandaru, której program podajemy na innem miejscu, odbędzie się w niedzielę dnia 3 listopada br. zjazd międzymiastowy okręgu tarnowskiego plutonu „Motzkin", oraz posiedzenie kierowników gniazd okręgu tarnowskiego z udziałem członków komendy naczelnej.

Sjoniści!

Akcja legitymacyjna zatacza coraz szersze kręgi. Setki dobrych i oddanych ogólnych sjonistów nie należy jeszcze do organizacyj naszej. Legitymacja partyjna jest manifestem naszej siły. Ilość legitymacyj wykupionych — musi odpowiadać liczbie ogólnych sjonistów w Tarnowie. Naszem dążeniem jest przekroczyć cyfrę głosów oddanych na listę ogólno-sjonistyczną przy wyborach na XIX kongres sjonistyczny.

Dlatego wszyscy ogólni sjoniści winni wykupić legitymację partyjną.

Komitet Lokalny org. sjon. w Tarnowie

Oszczędzajmy

Cały kulturalny świat obchodzi 31 października międzynarodowy dzień oszczędności, by dać wyraz przekonaniu, że oszczędność może zaprowadzić ku lepszej przyszłości i że jest jednym z najważniejszych czynników w walce z kryzysem.

Z drobnych bowiem oszczędności powstają wielkie zasoby, które mogą stać się źródłem bogactwa jednostek, a temsamem bogactwa narodowego. Grosz do grosza, a z tych drobnych oszczędności powstają sumy, które przy należytem zużytkowaniu zapewniają byt i przyszłość poszczególnej jednostce i stać się mogą dobrodziejstwem dla całego społeczeństwa.

Kto oszczędza w domu, w gospodarstwie, w warsztacie pracy — ten tworzy sobie rezerwoar sił, które będą mu potrzebne w przyszłości.

Kto oszczędza, ten temsamem pracuje dla jutra, zabezpiecza sobie byt na przyszłość.

Ta prawda dotarła już do najdalszych zakątków świata, do wszystkich kulturalnych narodów, które dla spopularyzowania tych haseł ogłosiły dzień 31 października jako międzynarodowy dzień oszczędności.

I my pamiętajmy w dniu 31 października o tej prawdzie, głoszonej w tym dniu na całym świecie, że twórczą pracą, ulepszeniem gospodarki domowej, gminnej, państwowej — oszczędnością na każdym odcinku życia — najpewniej i najszybciej osiągniemy poprawę bytu jednostki jak i społeczeństwa.

Komitet dla propagandy oszczędności

Z inicjatywy prezydenta p. Dra Brodzińskiego odbyło się we czwartek 24 października br. zebranie obywatelskie dla ustalenia programu akcji propagandy oszczędności na terenie Tarnowa i powiatu tarnowskiego.

Zagaił p. prezydent Dr Brodziński, poczem prezes Kasy Oszczędności ks. prałat Dr Rec wygłosił referat, w którym przedstawił genezę międzynarodowego „Dnia Oszczędności" i wskazując na wielkie znaczenie oszczędności tak dla gospodarki państwowej jak i dla poszczególnej jednostki, nawoływał do na szeroką skalę zakrojonej akcji propagandowej dla spopularyzowania idei oszczędności wśród najszerszych warstw społeczeństwa.

Następnie po uchwaleniu regulaminu komitetu, wybrano stały komitet dla propagandy oszczędności w następującym składzie pp.: prezydent Dr Brodziński (prezes), insp. Zachaczewski, dyr. Słodki i dyr. Machalski (wiceprezesi), dyr. Krzanowski (sekretarz), członkowie pp.: starościna Lissowska, prof. Godowski, Stapfówna, dyr. Dr Rosenbusch, prof. Warcholik i instr. Wodziński.

Wkońcu komitet uchwalił urządzić w „Dniu Oszczędności" tj. we czwartek 31 października br. nabożeństwa w katedrze i nowej synagodze, poranki w wszystkich szkołach, przemówienia w kinach przed przedstawieniami, rozesłanie skarbonek przez instytucje finansowe do szkół i gospodyń.

Czy członkowie Zw. kombatantów żyd. w Tarnowie są sjonistami?

Na ostatnim zebraniu związku kombatantów żydowskich w Tarnowie referował na temat ostatnich wyborów sejmowych w Krakowie delegat z Krakowa, który „wsławił się" w walce z sjonistami w Krakowie. Referent, który starał się usprawiedliwić wszystkie poczynania Związku kombatantów żyd. w Krakowie, otrzymał bardzo ciętą odpowiedź od jednego z wybitniejszych kombatantów żyd. w Tarnowie, nie będącego zresztą sjonistą, który mówiąc o Dr. Thonie, podkreślił że Dr Thon jest chlubą nietylko żydostwa polskiego, ale całego żydostwa światowego, podnosząc przytem wielki patrjotyzm Dra Tohna jako obywatela polskiego. Usłyszał przytem delegat z Krakowa ostrzeżenie, by zaprzestał walki z sjonistami, ponieważ w związku kombatantów żyd. w Tarnowie znajduje się większość, jeżeli nie sjonistów, to w każdym razie sympatyków sjonizmu.

Drugi zaś również wybitny członek związku kombatantów żyd. w Tarnowie zwrócił uwagę delegatowi z Krakowa, by sobie w Krakowie nie wyobrażali, że mają w Tarnowie do czynienia z baranami. Delegat z Krakowa prędko wyjechał z Tarnowa przekonany chyba o tem, że misja jego zupełnie mu się nie udała.

Z okazji zaręczyn tow. Salomona Turnheima z p. Franią Schlengerówną z Krakowa serdecznie gratuluje **Komitet lokalny org. sjon. w Tarnowie**

Zasłużonemu członkowi zarządu tow. Salomonowi Turnheimowi z okazji zaręczyn z p. Franią Schlengerówną z Krakowa wyraża tą drogą najserdeczniejsze gratulacje **Org. Bnej Sjon w Tarnowie**

Z okazji zaręczyn Słomka Turnheima z p. Franią Schlengerówną z Krakowa składają najserdeczniejsze gratulacje **Mgr Michał Dintenfass, Izak Grünspann, Józef Lauterbach i Natan Wild**

Salomonowi Turnheimowi z okazji zaręczyn z p. Franią Schlengerówną z Krakowa gratulują serdecznie **Mgr M. Silbersteinowie**

Z okazji zaręczyn kochanego kolegi Salomona Turnheima z p. Franią Schlengerówną z Krakowa serdecznie gratulują **Henryk Rossner Herman Wymisner**

Serdeczne gratulacje składamy koledze Salomonowi Turnheimowi z okazji zaręczyn z p. Franią Schlengerówną z Krakowa **Mundek Schindler Genek Korniło**

Z kahału

Budżet kahalny na rok 1936 znajduje się już na tapecie obrad kahalnej komisji budżetowej. Referat budżetowy objął wytrawny finansista p. dyr. Koffler. Budżet będzie rozpatrywany przez zarząd kahalny w połowie listopada.

Czy to jest etyka?

Na łamach tarnowskiej prasy sanacyjnej toczy się nieciekawa, bo osobista polemika między p. Dubielem a p. Kuleszą. Nie chcemy wiedzieć, o co tym panom chodzi. Nie było nas, gdy się całowali z dubeltówki, więc poco p. Dubiel woła Hitlera na pomoc, gdy się za łby wodzą. My mamy nasze wyrobione zdanie co do p. Kuleszy i nieraz więcej jak mocno po palcach obrywał, ile razy je pchał między nasze drzwi. Szczerze też byliśmy uradowani, gdy oświadczył, że dawno opuścił szeregi żydowskie, bo mu się nasza etyka nie podobała. „Baba z wozu — koniom lżej"!

Myśmy z rozkoszą zrezygnowali z p. Kuleszy, chcieliśmy koniecznie o nim zapomnieć, a tu na tle osobistej polemiki oddaje się go nam nawet ze zrozumieniem (choć nie usprawiedliwieniem) calej teorji rasowej Hitlera.

Oto nam chodzi i tylko dlatego mamy mocne zastrzeżenia, jeśli już nie głęboki żal do p. Dubiela. Mógł się p. Dubielowi nie podobać nos p. Kuleszy, mógł mieć pewne zastrzeżenia co do powodów jego abstynencji w stosunku do alkoholu, mógł wątpić w zbawienność święconej wody w sprawach etyki, mógł nawet śmiało twierdzić, że renegat, to nie ozdoba społeczeństwa. Ale na tle polemiki osobistej z jednym mechesem odrazu zrozumieć brutalne pastwienie się nad całą grupą niewinnych ludzi — to daje dużo do myślenia. Powtarza się niestety z wieku na wiek, z roku na rok, z dn a na dzień przeklęta mentalność w stosunku do Żydów. Jeśli Jasiek popełni czyn nieetyczny, to jest to jego osobista sprawa — ale biada nam wszystkim, jeśli ten sam czyn popełni niewychrzczony czy nawet wychrzczony Jankiel.

Akcja legitymacyjna na ukończeniu!

Poseł ks. Dr Lubelski na trybunie sejmowej

W toku dyskusji sejmowej nad projektem ustawy o pełnomocnictwach dla rządu zabrał głos poseł ziemi tarnowskiej ks. pr. Dr Lubelski, który m. i. oświadczył:

W sprawie nadzwyczajnego podatku od uposażeń wyrażam przekonanie, nie zgłaszając formalnego wniosku, że należy wykluczyć od tego podatku uposażenia najniższe i stosować je dopiero od VIII stopnia płac. Dla wyrównania należy podnieść progresję dla czterech najwyższych stopni płac, co będzie niejako ekspiacją za wydatne podniesienie tych najwyższych uposażeń, jakie nastąpiło przed kilku laty.

Sądzę też, że należy rozciągnąć ten podatek także na członków Sejmu i Senatu razem z pp. marszałkami i wicemarszałkami. Proponuję także zmniejszenie o 50 proc. dodatków reprezentacyjnych dla dygnitarzy państwowych oraz funduszów dyspozycyjnych.

Uposażenia emerytalne również powinny być zredukowane dopiero od VIII stopnia płacy.

Przy tej sposobności pożądane jest, aby rząd ostatecznie porzucił dawną praktykę wysyłania na emeryturę młodych ludzi bez żadnego powodu. Dalszą sprawą byłoby usunięcie wielokrotnych posad i poborów w jednej osobie i w jednej rodzinie.

Z uznaniem przyjęło społeczeństwo gotowość rządu do zaradzenia tragedji młodego pokolenia, które nie może znaleźć pracy.

Mówca proponuje zniżenie opłat notarjalnych i taks dla komorników. Niemniej należy obniżyć czesne w szkołach średnich i akademickich. W szkolnictwie jest zbyt wielka ilość komisyj i wizytacyj ministerjalnych i innych.

Z uznaniem przyjmujemy zapowiedź walki z etatyzmem i kartelami. W tej walce rząd będzie miał za sobą całe społeczeństwo. Rząd musi po dokładnej rozwadze przystąpić do silniejszego wykonywania reformy rolnej. Niemniej pilną rzeczą jest akcja oddłużenia miast.

Z zadowoleniem przyjmujemy zapowiedź, że rząd chce współpracować ze społeczeństwem i zdobywać jego zaufanie. W tym celu należy zupełnie zaniechać pewnych praktyk, jak dawanie posłuchu denuncjacjom oraz kierować się sprawiedliwością wobec wszystkich obywateli bez różnicy przekonań politycznych i religijnych. Oświadczam się za amnestją polityczną dla tych więźniów i przestępców, którzy dają gwarancję, że nie będą działali destrukcyjnie przeciw państwu i rządowi i stoją na gruncie państwowości polskiej.

P. premjer wciągnął do pracy bratni naród ukraiński. Mam głębokie przekonanie, że potrafi on wciągnąć do pracy dla dobra państwa też dotychczasową opozycję, czego mu z całego serca życzę.

Sytuacja finansowa gminy miasta Tarnowa

Zamknięcie rachunkowe funduszów gminy miasta Tarnowa za rok budżetowy 1934/5 znajduje się już w komisji rewizyjnej Rady miejskiej, która po zbadaniu, złoży sprawozdanie Radzie miejskiej.

Z zamknięcia rachunkowego wynika, że rok budżetowy 1934/5 dał nadwyżkę budżetową w kwocie około 70.000 zł. Nadwyżka ta powstała prawie wyłącznie wskutek odroczeń pewnych płatności gminy spowodu powodzi.

Stan weksli w obiegu zmniejszył się z 482.000 w dniu 1. IV. 1934 na 376.000 w rok później, a więc o 106.000 zł. Sumy obce, przedewszystkiem nieodprowadzone podatki państwowe zmniejszyły się w roku budżetowym 1934/5 z 270.000 do 201.000, a więc o 69.000 zł.

Niepokryty deficyt obniżył się o 116.000 zł. (z 1,268.000 do 1,152.000 zł.).

Ogólne zadłużenie gminy nazewnątrz wynosi według zamknięcia rachunkowego około 6,930.000 zł. Po dodaniu jednak sum odroczonych oraz spornych, zadłużenie wynosi około 7,100.000 zł.

Wydatki gminy w roku 1934/5 wyniosły 1,351.000 zł. (w roku porzednim 1,659.000), dochody zaś 1,421.000 zł. (w roku poprzednim 1,447.000 zł.).

Wydatki i dochody zwyczajne w roku sprawozdawczym równoważyły się, a nadwyżki wydatków ponad kwoty preliminowane wynosiły około 5%, w roku 1933/4 nadwyżka ta wynosiła około 14%.

Z przedsiębiorstw miejskich najlepsze wyniki uzyskała elektrownia. Również wodociąg wykazał znaczną nadwyżkę, natomiast gazownia — spowodu obniżenia ceny gazu, wykazała deficyt, tak, że gmina musiała jej zapłacić częściowo za poprzednio bezpłatny gaz do oświetlenia publicznego.

Deficyt tramwaju zmniejszył w roku 1934/5 do 36,000 zł. wobec 58.000 w roku 1933/4.

Rzeźnia przyniosła w roku sprawozdawczym deficyt w kwocie 21.000 zł., gdyby jednak doliczono kwotę należną za odroczone długi, oraz sporne, deficyt ten byłby znacznie wyższy.

Stow. „Cdaka" (Dobroczynność) w Tarnowie

Pismem z dnia 21 września 1935 roku L. SPB. XI/1/T./43/35 Urząd Wojewódzki Krakowski zawiadomił podpisanego, że postanowił zarejestrować stowarzyszenie „Cdaka" (Dobroczynność) według nowego brzmienia statutu, którego zmianę uchwalono na Walnem Zgromadzeniu, odbytem dnia 10 czerwca 1935 r.

Podając powyższą uchwałę do wiadomości P. T. Członków i zgodnie z przepisami ustawy zwołuję na **niedzielę 10 listopada 1935 r.** punktualnie o godz. 3-ciej popołudniu w Nowej Synagodze

Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia

celem dokonania wyboru Zarządu.

Abraham Spielman

Nadzwyczajne walne zebranie Bnej Sjonu

W sobotę 26 b. m. odbyło się nadzwyczajne walne zebranie młodzieży ogólno sjonistycznej, zrzeszonej w związku „Bnej Sjon", przy licznym udziale członków.

Zagaił zebranie tow. Mgr. Zeichner, poczem prezes komitetu lokalnego organizacji sjońskiej tow. Dr Chomet wygłosił referat n. t. celów i zadań Bnej Sjonu.

Po uchwaleniu niektórych zmian w statucie, wybrano nowy zarząd z prezesem tow. I. Grünspanem i wiceprezesami tow. Mgr. Dintenfassem, Mgr. Zeichnerem i M. Mannem na czele.

Jak wiadomo w roku bieżącym wielu Anglików zwiedzało Polskę. Zainteresowanie ich naszym krajem było wielkie. Podziwiali naszą przyrodę, naszą kulturę i sztukę. Niejaki pan Gllos kupił podczas pobytu w Warszawie znaną lampkę Centra-Mikro i obecnie napisał obszerny list z pochwałami o tym artykule. List został skierowany do fabryki CENTRA w Poznaniu. Wyroby polskie jak widzimy zyskują na rynkach zagranicznych coraz większe uznanie.

„Cijonim baalej mikcoa"

W sobotę 2 listopada br. o godz. 3 popoł. w lokalu Org. Sjon. pl. Kazimierza 3 odbędzie się **referat tow. Dra SCHENKLA**

Uprasza się wszystkich członków o punkt. przybycie.

* *

Wydział stow. „Cijonim Baalej Mikcoa" ukonstytuował się na ostatniem posiedzeniu następująco: Bolesław Spenadel — prezes, Jonas Starkman — wiceprezes, Artur Brigg — sekretarz, Józef Leser — skarbnik, Selinger Zygmunt, Keller Samuel i Rapaport Samuel — członkowie.

Ogólni sjoniści! Wykupujcie legitymacje partyjne

10.460 km. pieszo po Polsce

W redakcji naszej zgłosił się 24-letni Saul Wohlman, członek klubu sportowego Bar Kochba w Rudzie Kamienickiej, który wędrując pieszo po Polsce przebył już 10.460 km. odwiedzając 461 miast i miasteczek.

Pan Wohlman ma ze sobą potężną laskę na której przybity jest cały szereg herbów różnych miast i rodów. Ponadto oryginalny wędrowiec nosi w swym plecaku 6 grubych tomów zawierających podpisy tysięcy instytucyj i wybitnych osobistości jak prof. Schorr, prof. Balaban, W. Żabotyński, Dr Thon, I. Grünbaum, Dr Schwarzbart, Dr Landau i t. d. P. Wohlman w czasie swej wędrówki utrzymuje się wyłącznie ze sprzedaży kartek z swoją podobizną.

Ze stow. „Opieka nad biedną żyd. młodzieżą szkolną"

Zarząd stowarzyszenia „Opieka nad biedną żydowską młodzieżą szkolną" wybrany na walnem zebraniu członków ukonstytuował się następująco: Mgr. Taubeles — przewodniczący, Dr Leibel — zastępca przewodn., J. Korniło — sekretarz, Z Fenichel — skarbnik. Referaty objęli: Dr Dintenfass — opieka lekarska, dyr. Dr Rosenbusch — książki i przybory szkolne, p. Neigerowa — odzież, p. Steinbockowa — dożywianie, Dr Ladner-Osterweilowa — pomoc pozaszkolna, Dr Auber — imprezy. Poszczególne komisje wypracowały plan pracy i wszczęły energiczne działalność.

Komunikaty

Bnej Sjon. W sobotę 2 listopada br. odbędzie się o godz. 3 popoł. pożegnanie Erika Herza i reszty wyjeżdżających do Erec.

W. niedzielę 3 listopada br. odbędą się trzy kursa hebrajskie, począwszy od 7 wiecz.

W poniedziałek 4 listopada br. o godz. 8 wiecz. odbędzie się pogadanka II grupy z literatury hebrajskiej, o godz. 9 wiecz. pogadanka III grupy n. t. „Herzl a Achad Haam", o godz. 8 wiecz. również pogadanka VI grupy z historji sjonizmu.

We wtorek 5 listopada br. o godz. 8 wiecz. pogadanka IV grupy z historji Żydów, o godz. 9 wiecz. pogadanka V grupy z historji Żydów.

We środę 6 listopada br. o godz. 9 wiecz. pogadanka III grupy n. t. „Stosunki gospodarcze Palestyny".

We czwartek 7 listopada br. o godz. 8 wiecz. pogadanka IV grupy z literatury hebrajskiej, o godz. 9 wiecz. pogadanka V grupy z palestynografji.

W piątek 8 listopada br. o godz. 8 wiecz. pogadanka I grupy n. t. „Wojna włosko-abisyńska" (jej znaczenie dla sjonizmu).

Walne Zgromadzenie Ż. T. G. S. „Samson" odbędzie się w sobotę dnia 2 listopada br. o godz. 6·30 wieczór w lokalu własnym przy ul. Mickiewicza 12.

„Ognisko". W niedzielę dnia 3 listopada 1935 odbędzie się walne zgromadzenie „Ogniska" w sali kahału o godz. 2·30 pop. na które zaprasza się wszystkich członków.

„Wizo". We wtorek dnia 5 listopada o godz. 4·30 odbędzie się herbatka z referatem p. Dr Ladner Osterweilowej n. t. „Upodobania dziecka w wieku przedszkolnym". — Goście mile widziani.

Brith Hakanaim. W sobotę dnia 2 listopada br. o godz. 3 popoł. odbędzie się plenarne zebranie darg trzeciej i drugiej oraz grupy Bnej-Brak. Obecność wszystkich bezwzględnie wymagana.

Stronnictwo Państwa Żydowskiego. W sobotę dnia 2 listopada br. o godz. 4 popoł. odbędzie się w lokalu przy ul. Nowy Swiat 41, referat n. t. „W rocznicę deklaracji Balfoura. Wstęp dla członków i sympatyków. — W niedzielę dnia 3 bm. o godz. 8 wiecz. odbędzie się posiedzenie ścisłego Komitetu Lokalnego, ze względu na ważność spraw uprasza się o pewne i punktualne przybycie.

Dancing towarzyski Menory. W sobotę dnia 9 listopada b.r. odbędzie się w salach hotelu „Astorja" wielki dancing towarzyski Menory. Doborowy zespół jazzowy. Wstęp bezwzględnie ściśle za zaproszeniami.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor Chaim Friedman. Drukiem I. Engelberga w Tarnowie